

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izven tedna in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 155.

V Ljubljani, v ponedeljek 12. julija 1886.

Letnik XIV.

Kolera in njeno razširjevanje.

(Po raznih virih, posebno Gaea VIII., pag. 569 in 632, sestavil za klub sv. Cirila in Metoda.) 19. 1. 1886.

Moestlin, Keplerjev učitelj, izrazil se je bil o neki priliki kaj malo laskavo o planetu Merkuriju, češ, da je od Stvarnika vstvarjen najbrž zato, da ponižuje in črni astronome pred svetom. Rekel je bil to zato, ker je ravno Merkurij zvezdogledom dal največ opraviti v opazovanju nebeških teles, a je bil navzlic temu vendar jako malo poznat. — Kakor astronomom nekaj Merkurij, tako klubujejo še do današnjega dneva skoraj vse kužne bolezni vsem zdravnikom. Kolera in kuga se ne dasti ozdraviti, to pravi narod, in po večini je to resnica, kajti recepta za ti dve bolezni ne zna zapisati še noben zdravnik. Kako to da ne? Ali se morda s tema boleznima premalo pečajo zdravniki, ali pa se bisto njihino ne dá odkriti, ali ste prerodki, da bi se bavili z njima? Nečemo odgovarjati na prvo niti na drugo, gledé tretjega recimo to-le: Niste sicer te dve bolezni vsakdanji, a kedar se prikažeta, takrat sti pa pogosti tako, da se nikakor in nikedar tožiti ne bi smelo in moglo, kakor se toži čestokrat, da manjka opazovanja, in da je vsled tega bisto obeh še vedno temno, še vedno uganjka; resnica je to, da bisto njeno je še nerešeno do danes. Vse kar se toraj govori o njih, je še hipoteza, hipoteza tudi to, kar hočemo obravnavati v tej razpravi, ki se tiče imen, no, najbolj znane kužne bolezni kolere. Opomnimo uže precej tu: da dokler ostaja nerešeno še bisto te bolezni, toliko časa je tudi vsako zdravilo le negotovo, hipotetično, djal bi nekaj poskus. Da je temu res tako in živa resnica, kaže nam malo slovensko delce z naslovom: „Prepis eniga pisma gosp. fajmoštra v Babolni na Tisi na Ogerskem, v katerim pišejo ta skrbni gospod, kako so srečno zdravili tiste, ktere je bolezen kolera prišla.“ Knjižica je v 8°, ima 8 strani, na konci s podpisom: „Babolna per Tisi, velicega serpana 1831. Jan. Morvaj, fajmošter.“

Temu spisu pripisovati je morda več vrednosti, nego bi se na prvi mah in po letnici soditi mislilo. Zakaj? 1. Živel je omenjeni g. župnik v kraju, v katerem je kužna bolezen kolera zelo divjala, ktero je pa on v njenem početku, razvoju in nasledkih motril s paznim očesom. 2. Kar je največ: od njega določeni pripomočki zoper to bolezen imeli so vgodne vspehe, in sam pravi, da so umrli le oni, kteri niso imeli dovoljne postrežbe, ali pa so se protivili v svoji trmoglavosti podvreči se nasvetom skromnega gosp. župnika.

Kakor se sprevidi iz naslova te brošurice, govori o koleri in o pomočkih proti njej. Kdor je to delce prebral, mika ga poizvediti kaj več o tem.

Reč je vredna premisleka v naših, v tem obziru jako kritičnih časih, ko se nam ta neljubi gost napovedava na vseh mejah, ko se imamo skoraj z verjetnostjo nadjati te negostoljubne pošasti v kratkem, ako ne že prihodnje polletje tudi v naših krajih. Skušnja uči, da je kolera vedno se povračevala.

Po sreči došla mi je v roko „Gaea“, strogo znanstveni časopis za vse stroke naravoslovja. Ondi našel sem mnogo člankov, ki obravnavajo „mijasme, okuženje, nalezljivost, voda in njeni vpliv pri boleznih“, in vsi se ozirajo v svoji obravnavi tudi na kužne bolezni. V VIII. letniku pa je sestavek od dr. Schneiderja, ki govori naravnost o „koleri in njenem razširjevanju“. Ker se ondi opirajo date na strogo

znanstveno opazovanje v kolerinem letu 1871, poskusimo primerjavanje z uže prej omenjenim spisom, morda dobimo tudi zanj znanstveno podlago. Popreje pa pogledjmo nekoliko v zgodovino kolere, njene vnanje prikazni, njeni vpliv na posamezne kraje itd.

Najpreje naj se opozori na to, da bolezen „kolera“ nikakor ni bolezen našega, oziroma XIX. stoletja. Že v sanskritu čitajo se imena, ktera označujejo bisto te bolezni; tri glavne njene štadije nazivlja sanskrit z imeni: „vishūjika“, „alāsika“, „vilambikā“, t. j. driska, krč in splošna onemoglost, kteri sledi gotova smrt. — Bolezen samo imenuje „māhamāri“, kar pomeni po naše „splošno mrenje“. — Ime „kolera“ vzeto je iz Grškega in se nahaja ondu že za Hipokratovega časa. Drugi narodi krstili so jo po svojem, vendar se ravno iz njihovih imen pozná, od kod da so jo prvič donesli — podedovali. Vsa imena so le popačena, po narodovem duhu zavita — orijentalška imena. To o imenu!

Gledé zgodovine! Dasi je bolezen ta znana bila že v preddavnih časih, vendar o njej nimamo družih poročil, kakor sama imena, ki jo označujejo. Zakaj ne, umeva se samo ob sebi. Astronomijske date zapisavali so si bili stari narodi ne zaradi zgodovine, t. j. da bile v zgodovinsko snov in bi potomci vedeli, ta in ta dan prikazal se je ta in oni komet, ampak ker so hotli opozarjati potomstvo na opazovanje, in po takem potu hoteli jim podajati že nekako podlago. Tako pa ni bilo s tem zgodovinskim faktom. Zato imamo še le po Kristusovem rojstvu prve podatke o koleri in o njenem strašnem gospodarstvu. Prvi omenja jo Celzus, toda samo omenja. Potem se do l. 360 ne čita o njej ničesar. Tega leta opozoruje na njo nek grški zdravnik, in ob enem podaja nektare pripomočke, kako bi se krčji, običajni v 2. stopinji te bolezni, dali omejiti in pregnati. Zatem potihnilo je o koleri do l. 1031. Takrat divjala je v Aziji, dosegla tudi prvič mesto Carigrad. L. 1364 in 1376 obiskala je vso Perzijo. Epidemično nastopila je prvič v Indiji, v Goa l. 1543. Ljudje, ondi živeči, dolžili so Portugize, češ, da so jo oni zanesli tje. Bodisi temu, kakor hoče, kdor hoče verjeti, verjame tudi lahko, da je bila to kazen božja za omikane evropske roparje. Škoda, da je od takrat trpeti moralo to šibo božjo tudi ono revno ljudstvo. Od tedaj ni Indije zapustila nikdar, in še dandanes ima kolera v posesti te lepe dežele.

11 let pozneje prikazala se je ta bolezen prvič v Evropi. Bilo je mesto Hismes na Francoskem tako nesrečno, prvo občutiti njeno mrzlo mrtvaško roko. Od takrat pa sprehaja se ta nemila prikazen, kakor na sprehod, iz Indije v Evropo in iz Evrope v Indijo.

Nočem naštevati dalje letnic, tudi ne osodepolnih števil, ki bi označevale obojestranske žrtve le po primeru, oziroma se le na najnovejše čase. Tu imamo l. 1866. kot leto v kolerinem imeniku. To leto imela je kolera svoj tabor v mestu Kievu na Ruskem, in taborila je ondi več let zapored, dejal bi, tu je bilo njeno poveljništvo, njena armada šla pa je po vsi Evropi; kajti že prihodnje leto (1867) pokazala se je v Dalmaciji, na zahodnem Nemškem, v lepi Italiji in v vroči severni Afriki. Izginila je za čas z oktobrom.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. julija.

Notranje dežele.

„Mittelstrasse“ imenuje se kmetsko društvo na Avstrijskem, in je taisto tudi našim čitateljem že več ali manj znano, po svojih ukrepih, ki smo jih tu pa tam že objavljali. To društvo se sedaj pripravlja na velik kmetski shod, ktere ga misli takoj po žetvi sklicati in bode zastopnike kmetijstva iz vseh pokrajin to stran Litave nanj povabil. Sošel se bo menda na Dunaji ali pa v njegovem obližji. Na tistem velikem shodu se bodo posvetovali o velikanski peticiji, v kteri hočejo želje, težuje in bolečine današnjega kmetskega stanja do pičice natanko, po pravici in resnici narisati in jo potem po posebni deputaciji naravnost presvitlemu cesarju v roke izročiti. Na vdeležbo pri tej deputaciji oglašili ste se do sedaj že dve skupini iz Čehov in ena iz koroške dežele. Peticija bo obsegala sledeče točke: Vpeljavo razrednega davka, odpravo užitnine, oprostitev kmeta iz klešč hipotekarnega dolga, jako ostre določbe proti kvaritvi živeža, pregled državne ustave, ljudsko glasovanje, vpeljavo posebnega zbora za kmetijstvo, preosnovo tiskovnega zakona, justice in podržavljenje zavarovalnic. Zares, vseskozi točke, ktere Slovenci takoj danes drugo za drugo podpisemo!

Danes prične se na Dunaji v naučenem ministerstvu enketa o *preosnovi učiteljšč.* Pečala se bode z dvema nalogoma. Prva njena naloga bo v tem, da se sedanji učni načrt tako spremeni, da bode tvarina na učiteljstvih podučevanju namenjena nekoliko skrajšana. To je izvestno jako pametna misel, ktero bo gotovo vsak treznomislec človek odobral. Čemu neki zahteva se tolikanj grozne učenosti od bodočega učitelja kmečke mladine, ktera ne potrebuje več za navadno življenje, kakor da zna dobro brati, pisati in računati. Kaj kmet vpraša po prirodoznanstvu, v katerem vedno živi in ga bolje pozná, kakor pa učitelj, zlasti naj je bil v mestu rojen, čeravno vsakega peresca, cveta ali cvetlice s ptujim imenom ne zna imenovati. Kaj kmet vpraša po zemljeznanstvu in po drugih strokah današnje moderne šole, ktera ga v temeljnih treh vednostih, čitanju, pisanju in računstvu le ovira, namesto da bi mu napredek pospeševala. Pač pa bi bil nad vse nauk o praktičnem kmetijstvu, a žalibog, prav ta se malokje podučuje. Za bodočega kmeta bi bilo trikrat več vredno, če bi vsak v svojem kraju vedel, s čim si izstradano njivo zopet okrepi in zboljša, da bo imel obilnejega pridelka, ali kako naj s travnikom ravna, da bo več in boljega sena nakosil, kakor pa če zna dobro opisati konja, ki mu njivo orje, ali pa vola in kravo, ki se po pokošenem in zanemarjenem travniku pase. Kmetijska ljudska šola je še vedno preveč teoretična in premalo praktična! Čuda, da se noben pedagogov preosnove od te strani ne poprime. Le več prakse za življenje, pa manj teorije, pa bomo videli ves drugačen uspeh šole! Druga točka bode pa načrt, da bi se za tiste učitelje, ki po višji omiki hrepené in se za meščanske šole pripravljajo, vstanovil poseben kurs, kar je zopet le hvalevredna in pametna misel. Bog daj, da bi sklepi enkete ne ostali zopet le na papirju, temveč naj bi se skoraj vršili.

Kako pa je z razpravami o *avstro-ogerski državni pogodbi*, o kteri so časniki že več časa semkaj popolnoma vtihnili? Prav nič drugače, kakor z vsako pesmijo, ktero je treba iz nova začeti, kedar je ta pri kraju. Razprave o carinski pogodbi so bile letos že enkrat menda skoraj popolnoma dognane; le še nekake malenkosti so pustili, da se skupno o njih pogovore Dunajski in Budapeštanski državniki. Sedaj se je pa pokazalo, da so tiste malenkosti večjega pomena, kakor so možje pri zeleni mizi iz prva to mislili. Posebno tri točke jim bodo še sive lase delale in te tri so: postava o sladkornem davku, bankni predlog in carinska tarifa. O petroleji se bodo menda brez vseh daljših

pogajanj sporazumeli, ker se bo vsled odkritja novejših sleparij, ktere je ogerska vlada v petrolejskih zadevah na Reki podpirala, na obeh straneh mnogo prijenjalo. Madjari so se tudi že prepričali, da je bile njihovo dosedanje zahtevanje povsem neopravičeno in nevtemeljeno. Poleg tega jim pa še marsikaj treba za zboljšanje slabih razmer v tostranski sladkorni obrti privoliti, za kar se vé, da bodo zopet odškodnine po drugi strani in na drug način zahtevali. Kakor se čuje, bodo posebno Čehi gledé sladkornega davka neizprosni ostali in prav imajo, zakaj bi pa ravno Madjari vse imeti morali, druga ljudstva pa nič.

Vnanje države.

Iz vsakega koraka posebej, kakor sploh iz vsega postopanja ruske politike nasproti Bolgarom je razvidno, da se Rusija na uničevalen udarec pripravlja, s katerim se misli nadležnega Aleksandra za vedno znebiti. Rusija prav nič drugega ne pričakuje, kakor za ta nameravan udarec pripravnega trenutka. Javno mnenje v odločilnih ruskih krogih je po mislih angleškega poslanca na Petrograjskem dvoru tako, da se bodo kmalo pričele jako znamenite dogodbe, kterim se bo svet kar čudil. Ruski časniki so od prvega do poslednjega — to se zna, kar je političnih, vsi tega mnenja, da je trenutek krepih dejanj za Rusijo tukaj, in da se temu ne sme nič več odtegovati, če noče sebi škodeti. Na Bolgarskem menda misli Rusija začeti štrečno mešati. Zmedla jo bo s tem, da bo tako dolgo spletke delala, dokler se bolgarsko sobranje ne razpusti. Kedar se bode pa to zgodilo, tedaj bode pa pri prvi priložnosti planila nad Battenberga, kedar bo namreč ta zopet kak nov korak storil za višjo samostalnost zedinjene Bolgarije, češ, knez vganja politiko na svojo roko, stran toraj z njim! Vladni krogi pa nekoliko drugače mislijo. Le-ti se nadjajo, da, ker se človek vsake reči prej ali pozneje najé, tudi Aleksander Battenberg ni tako lep, da bi se ga Bolgari danes ali jutri ne nagledali, in ne tako dober, da bi jim ne začel presedati; tedaj, nadja se časniska ruska vlada, segli bodo Bolgari sami po palico (rusko) ter bodo Battenberga z njo zapodili. Če se močje v Petrogradu ne motijo? Mogoče, da ne, mogoče pa tudi, da brez krčmarja računijo.

Nemški cesar je po svojem sinu prestolonasledniku ob smrti kralja Ludovika bavarskemu princu-vladarju poslal sožalno pismo. Princ Luitpold mu je sedaj na tisto odgovoril. Najprvo se mu zahvaljuje za prijaznost, da je poslal princa prestolonaslednika kot svojega zastopnika k pogrebu. Dalje ga prosi, da naj se prijateljske razmere, v kterih je cesar Viljem z ranjnim kraljem živel, sedaj tudi med njim in cesarjem ohranijo, in to že zarad tega, ker se opirajo na bližnje sorodstvo bavarske in pruske kraljeve rodovine. Konečno pravi Luitpold, da naj mu cesar le veruje in naj bo prepričan, da on (Luitpold) ničesar tako ne želi, kakor da se prirčne razmere, v kterih se sedaj Bavarska in Prusija kakor sploh vse nemške države med seboj nahajajo, še nadalje ohranijo na občno korist skupne Nemčije. Poleg tega se tudi govori, da misli Luitpold že v bodočih dneh nemškega cesarja obiskati. Nameraval je to že sedaj storiti, kar so mu pa gledé kopeli, kamor se je cesar Viljem po stari navadi podal, odsvetovali, češ, da bi cesarja preveč utrudilo, ako bi se moral v kopelih, kjer si vsako leto navadno odpočije, slavnosti vdeleževati. Tudi prav, je rekel princ Luitpold pojdemo pa nekoliko pozneje tje. Zato ga misli pa za sedaj v Monakovem le na kratko pozdraviti, kedar se bode namreč cesar iz Emsa v Gastein peljal.

V francoski zbornici poslaniški je nekdo ob sklepu seje streljal z revolverjem na ministerskega predsednika Freycineta. Ni ga zadel, niti ranil; vprašan, zakaj je to storil, rekel je, da hoče občno pozornost na-se obrniti. Pravijo, da so mu socijalistična načela razum zmedla; človek ta je iz okraja Tarn doma, delavec, po imenu Cagus.

„N. Fr. Pr.“ vé iz Londona povedati, da tudi po selskih okrajih volitve nevgodno izpadajo za Gladstoneja. Čisto poljedelski okraji so isto tako, kakor tevarniški okraji, zoper ministersko stranko. Zoper „Homerule“ je sedaj sto glasov večine. — Za Batum se sedaj v teh okoliščinah nihče ne zmeni. Če je Rusija nalašč ta čas za svojo nakano izvolila, je v resnici pravi čas mojstersko izvolila. Jako se motijo „Daily News“, če mislijo, da bo res cela Evropa Angležem kostanj pobirala iz ruske žerjavice gledé Batumske luke. „Daily News“ se silno jezé nad Rusi, da so se drznili „sklep skupne Evrope“ kar meni nič, tebi nič strmoglaviti. S tem so svoji nezvestobi krono na glavo postavili, cesarstvo je pa dobilo neizbrisljiv madež. Vidoč pa, da se Evropa ne zmeni dosti, ali pa prav za prav nič za Batum in njegovo luko, pravijo dalje „Daily News“, da Angleška sama tudi ne bo vgovarjala, ker vé, da bi gole besede tukaj nič ne izdale, in naj bi bile še tako lepe in tehtne, če bi jih orožje ne podpiralo, kar bi morala skupna Evropa storiti. Sicer pa Batumsko vprašanje bolj Turka zanima, kakor pa Angleže. „Standard“ v objavljeni Batumske luke tudi rusko nezvestobo vidi, in trdi, da sta vsled tega Avstrija in Nemčija najbolj prizadeti; če prav morda sedaj še ne, občutili bode pa obe pozneje prav izvestno rusko nezvesto prijateljstvo, na katero sedaj še zlate gradove zidati. „Standard“ pretirava. Ruski prvi koraki bodo na vsak način na

iztoku; kje bode pa že dotično torišče, ali na Balkanu, ali v daljni Aziji, to se pa danos še ne dá določiti. Za angleško-ruske borbe v Aziji se Avstrija gotovo ne bode prav nič brigala. Če si bo Rusija na Balkanu kaj opraviti dala, bode to izvestno na Bolgarskem, kjer pa se Avstrija z Rusijo prav lahko z lepo porazumi. Tudi Nemčija se bo prej ko ne varovala, tam se vmes vtikati, kjer ni nič za-njo. Angleška tudev je v tem oziru toraj popolno nevtemeljena.

Gladstonu se pri sedanjih volitvah ne godi dosti boljše, kakor pri prvih lanskega leta in če se sreča še ob dvanajsti uri ne zasúde na njegovo stran, zopet ne bo imel večine; da bi namreč Gladstone sam s svojimi prijatelji večino dobil, niti govora ni, pač pa je še vedno mogoče, da si bo s pomočjo kompromisov z drugimi strankami, ki so Salisburyju tudi nasprotni, do večine pomagal. Toda tudi konservativcem samim na sebi se ni nadejati večine in tudi le-ti se bodo morali ozreti po zaveznikih, če bodo hoteli v novem parlamentu prvo besedo imeti. Vsled tega bo Gladstone tudi takaj po volitvah sklical parlament, da izvé pri čem da je. Staviti mu misli vprašanje zaupanja, kterega bode uprav v tem vgleдал, če se bodo razne stranke, kakor so disidentje in Parnellovi z njegovimi prijatelji v jedno skupino združili. O Parnellovih se ni tolikanj bati, da bi se ne, ker jim je prav na tem ležeče, kakor Gladstonu, da se namreč Ircem neznosni položaj zboljša. Tudi disidentje mu menda ne bodo svoje pomoči odrekli, le toliko bode med njimi in Parnellovi razločka, da si disidentje ne bodo dali rok vezati gledé irske politike.

Arabei po Afriki jeli so evropske naselbine čedalje bolj pisano gledati in so se v najnovejšem času že reči godile, ki so začele pozornost skupne evropske diplomacije nase obračati. Dna 30. junija šel je namreč laški poslanec Scovasso po mestu Tanger. Na cesti ga je na jako surov način nek Arabec napadel in zmerjati začel. Poslanec Scovasso ga je z odločnimi besedami zavrnil skušal, kar pa ni zaželenega vspeha imelo; da, ravno narobe! Arabec je postal ves divji, seže po bodalo, s kterim v roki se potem na laškega poslanca vrže. Umril bi ga bil, ko bi oni ne bil napada s svojo palico odbijal in pa na pomoč jel klicati. Nek janičar francoskega poslanstva to vidi in takoj Lahu na pomoč hiti. Obema skupaj se je posrečilo Arabcu orožje iz rok izpuliti, Arabca sta potem tudi zvezala in redarstvu izročila. To pa ni prvi slučaj, temveč jih je že pred njim mnogo bilo in jih bo še za njim, kajti ondašnji zamoreci in z njimi v zvezi Arabci so jim od dne do dne bolj gorki in jim sitnosti napravljajo kjer koli morejo. Diplomatski kor se je zarad tega tudi že posvetoval o korakih, s kterimi misli marokansko vlado prisiliti, da bode nekoliko bolje za javno varnost skrbela.

V Hartumu so se posvetovali štirje najodličnejše vodje vstašev. K temu posvetovanju so privzeli tudi nekatere emire. Pri posvetovanju so se zavezali, da se hočejo vzajemno podpirati; za kalifa hočejo priznati Abdullah el Teichi-ja in temu hočejo brezpogojno pokorni biti. Poleg tega so se posvetovali o podrobnostih boja, kterega mislijo začeti z začetkom meseca avgusta, kajti tačas ponehuje nekako velika vročina o poletenskem deževanju.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 10. julija. (Patrijotična avstrijska slavnost.) Piše nam prijatelj našega lista: Nekoliko pozno Vam sporočam o neki res avstrijski skromni slavnosti, ktere je bil Vaš list že na kratko omenjal, kakor so to storili tudi nekateri drugi tukajšnji listi. Mislil sem, da bode se obširneje poročalo o njej, a ker se doslej ni zgodilo, naj „Slovenec“ zabilježi to domoljubno dejanje. Pisati Vam hočem o slavnosti, ktera se je vršila v ožjem krogu tukajšnjega veteranskega društva, kterega ne pogrešamo pri nobeni javni slovesnosti katoliške cerkve. Kakor vidimo vrle ude tega društva vsako leto pri procesijah o veliki noči in pri procesijah sv. Rešnjega Telesa, tako so se bili tudi vdeležili spreveda, kedar so se slovesno prenesle svetinje svetega Deodata iz nunske cerkve in iz frančiškanske cerkve podoba Lurske Matere Božje v kapelico pod Rožnik. Na svetega Rešnjega Telesa dan je bilo, ko je veteranski kor Ljubljanski z vojaštvom skupaj pričakoval stolne procesije sv. Rešnjega Telesa na kongresnem trgu, na to pa se je zbral korporativno in z zastavo na dvorišču tukajšnje velike realke. Ko so se ondi postavili v vrsto, poprijel je za besedo njihov mnogo zaslužni poveljnik g. Jurij Mihalič in govoril veteranom govor, ki zasluži, da se zabilježi v zgodovini našega mesta in kranjske dežele. Glasi se: Veterani! Jako me je veselilo, da ste se v tako mnogobrojnem številu vdeležili današnje slavnosti sv. Rešnjega Telesa in izrekam Vam zato svojo najgorkejšo zahvalo. Posebno me pa veseli, da se je ta

slovesnost ob enem zedinila s spominskim dnevom, kterega bodo vojaški veterani naše preljubljene skupne domovine Avstrije neizbrisljivo imeli zapisanega v svojih srcih. Kresni dan 1. 1859 in 1. 1866 ter vroče in krvave bitke pri Solferini in Custoizzi, kterih se je slavna c. kr. armada z geslom: „Vse za vero, cesarja in domovino“, toliko navdušeno in sè podegovano hrabrostjo vdeležila, in v kterih je tisoče naših pridnih in vrlih sodrugov na polju časti našlo smrt ali umrlo vsled dobljenih hudih ran, so momenti, ki nam bivšim vojakom slavne c. kr. avstrijske armade ostanejo v slavnem spominu in gledé padlih naših junakov vedno neizbrisljivi! V vaših vrstah stojé še danes močje, ki so se bojevali v imenovanih velikih bitkah, močje treznega duha, ki so mirno gledali sovražniku v oko, dobro vidóč, kako je neizprosljiva smrt pobirala življenje za življenjem in kako so izročavali drug za drugim svoje duše vrli sovratniki in izvrstni avstrijski vojaki. Bili so to močje, ki so, če tudi iz težkih ran krvaveči vendar svoje oslabiljene glasove družili z onimi svojih soboriteljev za vsikdar navdušeno odobravano geslo: „Bog živi prevzvišenega vladarja, viteškega cesarja Franca Jožefa I.“ (Navdušeni Živio- in Slava-klici.)

V vaših vrstah so močje, ki so se bojevali v raznih četah slavnoznane c. kr. avstrijske armade v dnevih teh bitk in so po milosti Njih Veličanstva presvitlega cesarja bili odlikovani z vidnimi znamenji za svojo hrabrost in pohvaljeni za dokazani pogum. Pripravljenost, s katero ste se vselej moško postavili z najzvestejšo ljubeznijo za našega vzvišenega vladarja, za nedotakljive pravice avstrijske krone, odlikovalo je Njih Veličanstvo presvitli naš cesar že večkrat na jako izreden način. Črnožolti trak s svetinjo našega preljubljenega vladarja, vojna medalija, se Vam je podelila v vidno priznanje, da ste svojo dolžnost kot avstrijski vojaki vrlo izpolnili in bili pripravljeni z vso pogumnostjo žrtovati kri in življenje za našega preblagega cesarja, za našo ljubo Avstrijo in se niste nikdar pomišljevali najtežji, namreč krvni davek žrtovati domovini. Nerazrušljivo zvestobo prisegli ste vzvišenemu našemu cesarju, vestno ste prisego izpolnjevali doslej in nji boste, tega sem uverjen, zvesti ostali do zadnjega zdihljeja.

Veterani, tako je prav in to je vrlo! Sveto držite se prisege, kot močje, kteri spomin nerazrušljive zvestobe svojih prededov k presvitli dinastiji avstrijski hranijo v najčastnejem spominu, in v tej zvestobi tudi svoje sinove izgojajo, ter jo jim zapuščajo. Počastimo toraj danes v prvi vrsti Boga, kralja vseh kraljev, ravnatelja vsega človečanstva in spominjajmo se sedaj v tihi molitvi v boju padlih in vsled njihovih hudih v boju dobljenih ran umrlih sodrugov (kameradov), junaških sinov Avstrije, kakor se to vrlemu vojaku spodobi. (Veterani so na to vsi poklekli in se odkrili, trobec pa je trobil k molitvi.) Ko vstanejo nadaljuje govornik: Častna gomila pri Solferini in Custoizzi naj bode našim bivšim sovratnikom mirno počivališče, Bog Vsegamogočni naj sprejme njih junaške duše v kraljestvo večnega zveličanja! Veterani! Tudi Vam gré delež na lavorikah, ki so se pripenjale na slavne zastave avstrijske armade, tudi Vi ste vrlo in pošteno sodelovali, da se bode zgodovina te bitke z zlatimi črkami zapisala v letnike avstrijske armade. Zvesti ostanite svojim načelom. Bog živi presvitlega cesarja Franca Jožefa I. Živio! Slava! Živio! S tem je bila res lepa, dasi skromna, spominska slavnost končana.

Iz Št. Jurja pri Kranju, meseca julija. Meseca junija t. l. obhajale so se v Št. Jurji lepe cerkvene slovesnosti, ktere, ker Vam ni nikdo kaj sporočil, jaz malo opišem.

Dné 8. junija delili so mil. gospod knezoškof zakrament sv. birme naši deci. Z velikim veseljem je fara pričakovala tega dne in mladina se tudi skrbno pripravljala nanj. Enako je bilo tudi prizadevanje, da bi se dostojno sprejel viši naš pastir v našo sredo. Zato se je naktila vsa vas, posebno pa je bilo predcerkvišče nastavljen z visokimi mlaji, na kterih je vihralo mnogo zastav z venci in primernimi napisi. Mil. gosp. knezoškof so še dne 7. junija blagovolili priti k nam; toraj jim je šlo tudi mnogo Št. Jurskih faranov naproti do Premskovega. Nekaj jih je jezdilo, a drugi so se peljali, vsem na čelu pa je bil zastavonoša narodne trobojnice. Bil je to jako krasen prizor, pogled na lepo vredjeni spreved pomikajoč se po ravni cesti sredi polja od Kranja sem proti sv. Juriju na polji. Zvečer so napravili občani visokemu gostu po moči lep slavnostni večer

razsvetljena cela velika vas in domači pevski zbor pel je nekaj slovenskih pesni pred farovžem. Vse drugo se je vršilo po navadnih obredih. Premil. gospod knezoškof so maševili in pridigovali in potem birmali pripravljeno deco, kateri bo dan gotovo nepozabljiv.

Ko so višji pastir popoldne ločili se od nas, jih je zopet spremilo nekaj jezdecev z zastavo, potem domači č. gg. duhovniki s preč. g. dekanom ter okrajnim glavarjem iz Kranja. Tako je minul prvi cerkveno slavnostni dan.

Na binkoštno nedeljo (13. junija) pa se je začelo drugo desetdnevno cerkveno opravilo, namreč sv. misijon. Došli so bili č. oo. Jezusove družbe gg. Dolijak, Staré in Kos. Te dneve je naši fari res sijalo solnce krščanskih resnic ter lil dež božje milosti v obilni meri. Slišali smo vsaki dan troje govorov; drug od drugega bolj temeljit in prisrčen. Stanovski govori so bili dne 15. junija, bil je govor za deco do 15letne dobe; dne 16. junija govor za žene; 18. junija za može, 19. junija za dekleta in 20. junija ob navadnem času za mladenče. V ravno tem redu vršilo se je deljenje ss. zakramentov, svete pokore in presv. Rešnjega Telesa.

Dne 21. junija popoldne ob 6. uri ponavljale so se krstne obljube, in dotični govor je imel č. o. Staré, ki je omenil s silno ginljivimi besedami, da bode letos o božiču 63 let dopolnjenih, kar je bil v tej cerkvi pri krstnem kamnu vsprejet v naročje matere katoliške cerkve. Tudi sklepni govor dne 22. junija imel je št. Jurski rojak, č. o. Stare. Vsakemu k sv. obhajilu pristopivšemu poklonili so g. župnik knjižico z naslovom: „Reši dušo! Spomin sv. misijona.“ Bog daj, da bi sv. misijona res nikoli ne pozabili. F. Z.

Iz Mengša, 8. julija. (Koristno s prijetnim.) Naša šolska mladina je opravila danes zjutraj procesijo za sv. leto. Zbrala se je bila praznično oblečena k sv. maši v farno cerkev in od tod je šla pod vodstvom svojih učiteljev v Loško in Trzinsko cerkev. Res lep sprevod je to. Nad 300 mladih bitij koraka paroma naprej ter molji spredaj v vrsti rožni venec, bolj v sredi pa poje litanije vseh svetnikov in nato še Matere božje. Pri ugodnem vremenu pridejo v Trzin. Tu je druga sv. maša, med katero mladina ginljivo prepeva, njeno petje pa spremljajo glasovi harmonije. Tudi na miloščino za sv. leto ne pozabi. Po opravljeni cerkveni slovesnosti jo zavije zastavonosec, ki kaže sprevodu pot, proti bližnjemu Abaškemu gradu. Tje je namreč vsa mladina povabljen na oddih in okrepčanje. Znana prijatelja otrok, baron in baronovka Lichtenberg z drugo gospodo že čakajo pred gradom v drevoredu z vso ljubeznjivostjo. Otroci se vsedejo v kolobarji po trati. A kmalo vstanejo, začne se predstava. Trinajst dečkov in deklic navaja „pasijon“ ali trpljenje Kristusovo tako gladko, čuteče in s povdarkom, da izvabi par lahkih solzic poslušalcem na lica. Lepše je, kakor v Šenklaški cerkvi na cvetno nedeljo, sicer so pa uloge razdeljene, kakor ondi. Dečki predstavljajo Kristusa, Pilata itd., seveda domači obleki; deklice (s podrezanim jezikom) so pa pripovedovalke. Po predstavi izrazi visoka gospoda popolno zadovoljnost. Na to gospod baron Lichtenberg s svojo soprogo pogosti mladino. Vsakdo dobí iz njunih rok: zemljo, dobrega (Abaškega) sira ali pa salami in kozarec piva, ter se vsede na trato. Ljubo je vedenje otrok, še prisrčnejše se pa gospoda z njimi pogovarja. Za odraslene goste pa stoji precej zraven posebna miza. Tu je g. baron Rechbah s svojo hčerjo iz bližnjega Krumberga in med drugimi tudi sedanji vojaški mestni poveljnik (Platzcommandant) Tržaški. Njemu na čast pokažejo dečki, da razumejo tudi na vojaški „stopaj!“ Začnó namreč masirati in tekati po travniku v vedno se spreminjajočih oddelkih in pojóč primerno pesen, delajo lepe podobe. Dobro so bili izvežbani. Tudi deklice znajo take otroške igre in se dobro obnesó. K sklepu zapoje vsa mladina cesarsko pesen in se vrne vesela domú. Vsa slovesnost je imela ginljiv značaj.

S Krškega, 7. julija. Čakal sem in čakal, da bode kdo drugi kaj poročal o dogodkih s Krškega — a zaman; toraj naj Vam zopet jaz na kratko nekaj napišem. Dne 27. minulega meseca smo v našem mestu videli mil. vladiko, prečast. g. knezoškofa Ljubljanskega, kjer so pa le malo časa ostali. Celó mestice je bilo lepo ozaljšano — tem bolje, ker je na to nedeljo bila običajna procesija, namesto sv. Rešnjega Telesa dan, ker je na ta dan sprevod v fari Leskovski.

Kljubu deževju, ki je celo popoldne neprehoma lilo, so mil. knezoškof pričakovali pod vikarijatno hišo: vsi uradniki, tem na čelu g. okrajni glavar, duhovščina iz Krškega in Vidma, požarna straža, uniformirana meščanska garda, g. župan z nekaterimi svetovalci, šolska mladina z učitelji in mnogo drugega ljudstva.

Okoli 7. ure zvečer se pripeljejo g. knezoškof. Prvi jih je pozdravil g. župan, V. Pfeifer. Na to jih pozdravi v imenu šolske mladine učenka 4. razreda ter jim podá krasen šopek. Zdaj se vsi podamo v vikarijatno hišo, kjer so mil. g. knez za vsacega imeli kako prijazno besedo. Ko so še obiskali vikarijatno in samostansko cerkev, odpeljali so se v Leskovec na birmovanje.

Včeraj popoldne smo Krčani spremili na kolodvor obče priljubljenega bivšega sodnika, g. Ivana Vencajza, odpeljal se je namreč s svojo rodbino na svoje novo mesto v Ljubljano kot svetnik deželne sodnije. Tu so mu „Krški pevci“ poslednjikrat zapeli v slavo tri krasne pesni.

Da je bil g. Vencajz pri nas res priljubljen in spoštovan, se je pokazalo 3. t. m. zvečer, ko so mu prijatelji, pevci in meščanje priredili za slovo lepo odhodnico. Skupnega obeda se je vdeležilo nad 80 oseb, odlični gospodje vseh stanov, tudi nekaj gospá. Enako je bilo zraven tudi več tujcev, kakor g. sodnik iz Velikih Lašč, g. sodnik in pristav iz Mokronovega, g. pristav iz Kostanjevice, gg. župan in pristava iz Sevnice, č. gg. župnika iz Vidma in Rajhenburga itd.

Starosta pevcev konečno podá gosp. slavljenecu krasno diplomó, katero so podpisali vsi tisti pevci, ki so sodelovali pri lanski Ciril-Metodovi slavnosti. Na to so zapeli pesen, ki kinča diplomó; besede je sestavil g. dr. Mencinger. Ona se glasi:

Slovo.

Zveste podajamo roke,
In tožno pesem to k slovesu;
Utriplje v žali nam srce,
Utrinja solza se v očesu.
Ti nas dovel si v Vilin hram,
V neznano prej duha življenje;
Ti bil si vodja, oče nam,
A zdaj nenadno — glej ločenje!

Minule sreče ves odsev,
Nocoj nad nami se razgrinja;
Mogočnih pesnij ves odmev
Nekdanje slave nas spominja.
Odsev je bleđ, topí se v noč,
Za solncem svojim, za gorami,
In petju, kje je stara moč?
Ko nam je peti — oh s solzami.

Kar bil si nam ves srečni čas,
Za vse, za vse Te Bog obdaruj:
Ti pak ves ne ostavi nas,
Ljubezen staro nam obvaruj.
In nam Tvoj zgled, Toj uk bo vzor,
Ki novo vez med nami spleta,
Da časten, blag ostane zbor,
Ves vreden svojega očeta. —

Res lepe besede, ki značijo popolnoma zasluženega pevovodja, ki se je mučil neumorno štiri cela leta. Kaj je bil g. Vencajz Krškemu mestu in našim pevcem, pokazalo se bode kmalo, kajti vsi ga bodo pogrešali. Da so se vrstile razne napitnice na g. svetovalca, katerim je on spretno odgovarjal ter ganljiv se zahvaljeval, umé se samo ob sebi. Vrt g. Gregorčiča sta bila v ta namen gg. Engelsberger in Janež prav krasno olepšala; bil je ves v lučicah. Svečanost je še bolj povikšala razsvetljava z umetelnim (bengaličnem) ognjem.

Končaje izrekam le še željo: Bog daj, da bi „Krški pevski zbor“ še za naprej napredoval v duhu nepozabljivega voditelja, ter imel vedno pred očmi slogó, tisto vez, ki zamore pevce dovesti do prave umetnije.

Gospodu svetovalcu c. kr. deželne sodnije pa kličemo:

„Od nas odhajaš,
V sreih ostajaš!“ —r.

Od Žalca, 7. julija. (O kmetskih zadrukah.) V svojem poročilu od 9. t. m. povedal sem, da se je v Gradcu sestavil poseben odbor, ki ima nalogo, po Štajarskem snovati in razširjati denarstvene zavode na podlagi sostava Raiffeisenovega.

S tem najnovejšim činom hočejo dajčnacionalci — pod krinkó ljubezni do kmeta — po slovenskem delu naše dežele rešiti „zatirano nemštvo“ in ob enem tekmovati s posojilnicami, ki so jih po istem sostavu osnovali domoljubji slovenski. Po nemškem delu Štajarja se bodo pa zamogli pobahati, kako da jim je blagostanje kmeta zeló pri sreč. Tako,

mislijo, bo mogoče, konservativnega kmeta nemškega pridobiti za „načelo“ osrečavajočega „liberalizma“.

Konservativcem po nemškem delu domovine naše se je že večkrat priporočalo, naj bi se po vzgledu slovenskih Štajarcev poslovili od „liberalnega“ kapitala, kakor so to bili že prveje storili tudi konservativci po Zgornji Avstriji, ali z malimi izjemami ostalo je vse „glas vpijočega“.

Znam, da so ob nemško-slovenskeji meji samo v Gnasu posnemali bližnje sosesde v Ljutomeru, po ostalih krajih, kjer se je dalo, ustanovljali so „hranilnice“, tako v Ormožu (1870), Kozji (1874), Ivnici (1869), Slov. Bistrici (1868), Ormožu (1879), Konjicah (1872), pri sv. Lenartu v Slov. Goricah (1873), v Brežicah (1870), Rogateu (1875). Še celó v Ljutomeru, kjer „posojilnica“ deluje, če se ne motim, od leta 1868, so ustanovili „hranilnico“ 1874. Hranilnice po ostalih krajih so starejše, tako ona v Celji (1865), Nemškem Lonči (1866), Mariboru (1862), Cmereku (1859), Ptuiji (1862), Radgoni (1862). Edina „hranilnica“ v Slov. Gradcu (1869) je v rokah slovenskih rodoljubov, vse ostale so v službi „nemštva“.

Sedaj podoba kaže, da so „dajčnacionalci“ z mošnjo v roki konservativce prekosili s vstanavljanjem kmetskih zadrug. Kogar bi zanimala imena mož, ki so v odboru s kraja imenovanem, zamore jih brati v sledečih vrsticah. Tam so gospodje: dr. pl. Hausegger, advokat v Gradcu, kot načelnik, Hoffmann, grajščak pri Hausmanstaetten, namestnik, Müller, tajnik kmetijske družbe, za tajnika, dr. A. pl. Goedel v Gradci, Mavricij Richter, posestnik v Gradci, dr. Sailer, advokat v Gradci. Tem osebam toraj je izročena skrb za „kmetske zadruge“.

M. D—n.

Domače novice.

(Pri zadnji kapitelski volitvi reda sv. Frančiška) provinciji sv. Križa so bili dalje (glej „Slovenec“ 152) izvoljeni, ter so postali gvardijani, oziroma vikari, in sicer: V Ljubljani: o. Placid Fabiani; vikar o. Kalist Medič. Na Trsatu: o. Albert Pintar; vikar o. Julij Brunner. V Gorici: o. Bazilij Dolinar; vikar o. Bernard Vovk. V Rudolfovem: o. Hugolin Satner; vikar o. Florentin Hrovat. V Kamniku: o. Theodorik Muren; vikar o. Albin Bregar. V Pazinu: o. Hugo Novljan; vikar o. Efrem Turk. V Samoboru: o. Feliks Podbregar; vikar o. Avgustin Marčinko. V Kljancu: o. Robert Dolinar; vikar o. Rajmund Podlincec. V Nazaretu: o. Viktor Jerančič; vikar o. Atanazij Krajnik. V Karlovcu: o. Bonifacij Pavliček; vikar o. Janez Žibrat. V Brežicah: o. Rudolf Dolinšek; vikar o. Kornelij Arko. V Jaski: o. Gotfried Hlebec; vikar o. Emanuel Topolnik.

(Službo božjo) sv. Cirilu in Metodu v proslavo, imel je včeraj ob 8. uri v Šentpeterski cerkvi tukaj „Slavec“, pri kateri so se pele lepe skladbe: „Nedvedove“, „Fajgel nove“ in „Jenkove“. Po maši so imeli „Slavci“ skupen zajutrek na Perlesovi pristavi.

(Slavnost odkritja spomeniške plošče dr. Jak. Zupana) se je včeraj v Prevojah na jako slavnosten način vršila. Vdeležilo se je slavnosti: pisateljsko društvo, „Sokol“, „Slavec“, „Lira“ iz Kamnika, mnogo inteligence iz Ljubljane in drugih krajev Gorenjke; vseh skupaj pa lahko trdimo, da je bilo nad 1000 ljudi. Sprejemi in pozdravi po vaseh Ljubljanskih gostov so bili jako lepi, da iskreni. Slavnostni govor g. Wiesthalerja je bil vsim navzočim zeló všeč ter jih globoko v srce ganil, petje: Jenkova „Molitev“ se je tudi dobro izvršila; potem je bila velika narodna veselica pri Švarcelnu v Prevojah, kjer ni manjkalo lepih govorov, pozdravov, zahval, petja in godbe. Več in nadrobneje o slavnosti jutri.

(Peticija profesorjev srednjih šol), ki so jo letos v državnem zboru vladi izročili, da bi se jim temeljna plača od 1000 gold. zvišala na 1200 gold., in da bi se bolje uredila do sedaj z drugimi c. kr. stanovi neprimerna zadeva uvrščevanja v osmi uradniški razred, se je za sedaj menda tako rešila, da temeljne plače za enkrat še ostanejo; kajti naučno ministerstvo se z zboljšanjem plač definitivnih učnih moči ne more poprej pečati, kakor še le tedaj, kedar bodo suplentje zadostno preskrbljeni. Pač pa se je peticija deloma vslišala gledé povišanja definitivnega profesorja v osmi uradniški razred, kedar se mu

prizna tretja kvinkvenija. Do sedaj so imeli c. k. deželni šolski sveti nalog, naučnemu ministerstvu predloge staviti, kateri profesorji da naj se povišajo v osmi razred; odslej na dalje se bo s tem poslom po svoji previdnosti naučmo ministerstvo samo pečalo.

(Grof Chorinsky) c. k. dvorni svetnik pri namestništvu v Gradcu zapustil bo menda že konec tega tedna belo Ljubljano.

(Mrz) je bilo sinoči dne 11. julija v Ljubljanski okolici tako, da se je zvečer sapa videla, kakor spomlad ali v jeseni. To je izredno redek slučaj v tem času.

(Letno sporočilo) Ljubljanske velike gimnazije obsega slovensk sostavek v Ljubljanskem barji (močvirji) spisal g. Janez Šubic in pa drug nemški sostavek iz peresa g. ravnatelja Šumana. Učiteljstvo je imelo 31 učnih moči, med kterimi je bilo 19 profesorjev, 12 suplentov. Dijakov je bilo konec leta 750 in to 607 Slovencev ter 131 Nemcev. Dijakov je bilo 75 odličnih, 483 zdelalo jih je dobro, 107 mora po počitnicah preskušnjo ponoviti, slabo se jih učilo 55 in prav slabo pa 23. Štipendije je imelo 128 dijakov, ki so 11.484 gold. 61 kr. potegnili. Bodoče leto prične se 18. septembra. Novim dijakom oglašiti se je 14. ali 15. septembra.

(Kranjsko obrtniško društvo) izročilo je kranjskemu deželnemu odboru iz novega obširno spomenico, v kateri ga prosi: 1. Da naj se dosedanja prisilna delavnica na noben način ne razširi, ker bi bilo to še na večjo škodo Ljubljanskim obrtnikom, kakor je sedanja. 2. Naj se, kar preje mogoče, vsi tuji prisiljenci iz tukajšnje prisilnice odpravijo; vsled tega bo več kot zadosti prostora za domače prisiljence. 3. Deželni odbor naj skrbi, da dobimo prej ko prej državno obrtno šolo, ktere smo tako živo potrebni in kakor jih imajo že povsod drugod. Ako se deželni odbor ne bo na to oziral, se bo že tako do tal potlačeni obrtniški stan popolnoma vničil.

(Javna skušnja v orgljarski šoli) Cec. društva v Ljubljani (Stari trg, dr. Ahačičeva hiša) bode v sredo dne 14. t. m. ob 9. uri dopoludne; vabijo se k njej vsi prijatelji cerkvene glasbe.

(Kaj pa je tebe treba bilo?) tako sem se vprašal te dni na mirodvoru. Pokopali so nekega vrtnarja in njegovi kolegi so mu podarili lep venec s črnim trakom in napisom: „Den letzen Grass deine Collegen“. Tako toraj; slovenski napis baje ni vgaljal tistim vrtnarjem, kateri se štejejo za one, ki bi v vrtnarski obrti veliki zvonec nosili. Postrežemo tudi lahko z imeni, toda danes jih še zamolčimo, morda da se še poboljšajo, inace bi zaklicali: „Svoji k svojim!“

(Dirjajočega konja) fotografiral je te dni g. Pogorelec, fotograf v Kolodvorskih ulicah. Pred frančiškansko cerkvijo ga je prestregel, ko je ravno dirjal proti Slonovim ulicam. Slika je izvrstna in gotovo prva te vrste pri nas. Konj ima dve nogi povzdignjeni od tal, z dvema pa stoji. Za take fotografije treba je toliko urnosti, da stoji fotografski aparat samo $\frac{1}{200}$ — $\frac{1}{300}$ del sekunde odprt. In tak mehanizem za tako naglost izumil si je g. Pogorelec sam. Toraj imamo v Ljubljani ravno tako izvežbanega fotografa, kakor Dunajčanje. Prav tako si je izumil način, da doprsne slike zela v naravni velikosti v 15 sekundah. Ko bi se kdo zanimal za to res zanimivo stvar, naj obišče atelijé gosp. Pogoreleca; rad mu bo vse izkazal in opisal.

(Razpisana) je učiteljska služba na jednorazredni mestni šoli na Ljubljanskem močvirju s 600 gold. letne plače in prostim stanovanjem. Prošnje c. kr. mestnemu šolskemu совету do 15. avgusta.

(Brambovcem), ki se na kontrolne zборе po železnici vozijo, se je dovolila vožnja v III. razredu za polovično ceno, ako se z brambovskimi bukvicami skažejo, da se res tje kaj peljejo, kar jim mora ali okrajni narednik ali pa župan v bukvicah potrditi.

Razne reči.

— „Hrvatska matica“ bode imela svojo hišo, za 15. t. m. je že dražba za oferte (ponudbe) razpisana. Takoj potem se ima pričeti zidanje. Pod streho jo že mislijo postaviti do konca oktobra. Po zimi mislijo notranje (mizarska) dela izvršiti in meseca junija 1887 mislijo praznovati slavnost otvorjenja. (Čestitamo bratom; a vendar dvomimo, da bi bila hiša tako v naglici zidana, tudi dobro zidana!) — Staravies, jezuitski samostan v Galiciji,

je pogorel preteklo soboto. Goreti je začelo 10 uri dopoludne v perilnici. Pogorel je samostan, cerkev. Ostalo je le zidovje, a boje se, da bi se tudi to ne podrl, ker se je po požaru dež vliil. Veter je močno vlek in goreče ogerke je neslo uro daleč. Zgorela je tudi živina v hlevu.

— Rumunski cerkveni kongres v Hermannstadtu je sklenil 6. julija ugovarjati zoper to, da bi bil učitelj odstavljen le tedaj, ako minister dovoli, ker to bi bilo zoper cerkveno avtonomijo. Drugič pa hočejo prositi tudi to, da bi se ukaz zaradi ogerskega jezika, kterega so učeniki dolžni naučiti se, tako ukrenil, da učitelji niso dolžni šolske nauke podučevati v madjarskem jeziku.

Telegrami.

Dunaj, 11. julija. Trupla Pallavicinijevega niso še dobili, druge tri pa.

Praga, 11. julija. Državni poslanec Josip Klima se je sinoči na kolodvoru v Lučenicah v trenutku vstrelil, ko se je mislil na vlak vsemi, da bi se bil v Prago odpeljal. Povod samomora ni znan.

Rim, 10. julija. Včeraj je na 6 krajih 121 ljudi za kolero zbolelo, 54 pa pomrlo.

London, 11. julija. Konservativci imajo do sedaj 287, druge tri stranke (Gladstone, disidentje in Parnell) pa 280 glasov.

Zahvala.

Slavnoznan skladatelj gosp. Anton Nedved, blagovolil je na ponižno prošnjo spodaj podpisanih za prihod prevzvišenega g. knezoškofa v Leskovec vglasiti nalašč v ta namen sestavljeno slavnostno pesem ter je isto blagodušno poklonil Leskovskim faranom. — Da je kantata lepa, ni treba posebej zatrdovali, zadostuje menda že ime g. skladatelja. — Peli so jo Krški pevci prav izbrano in premili g. knezoškof sami izrazili so se pri tej priliki o skladbi in pevcih jako laskavo. — Gospodu skladatelju pa v imenu vseh Leskovskih faranov kličevo iz srca: Hvala in slava!

Leskovec, 9. julija 1886.

Anton Verbajš,
kaplan.

Franjo Medič,
nadučitelj.

Umrli so:

9. julija. Karolina Dolene, c. k. pristava žena, 36 let, sv. Jakopa trg št. 9, Apoplexia.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
10.	7. u. zjut.	733-58	+16-2	sl. vzh.	dež
	2. u. pop.	735-80	+20-0	sl. svzh.	sk. jasno
	9. u. zveč.	739-06	+14-2	sl. vzh.	dež
11.	7. u. zjut.	739-88	+12-4	sl. vzh.	oblačno
	2. u. pop.	739-30	+15-2	sl. svzh.	" "
	9. u. zveč.	739-82	+12-8	sl. vzh.	dež

V soboto ves dan dež. Srednja temperatura 16-8° C., za 2-1 pod normalom. — V nedeljo ves dan oblačno in nekaj vetra. Srednja temperatura 13-5° C., za 5-4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

12. julija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 15 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 90 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	119 „ — „
Papirna renta, davka prosta	102 „ — „
Akcije avstr.-ogerske banke	871 „ — „
Kreditne akcije	276 „ 80 „
London	126 „ 35 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	10 „ 02 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	62 „ — „

Okrajne in potovalne zastopnike

sprejema

vzajemno zavarovalna banka

„Slavija“ v Pragi.

Ker je sedaj po košnji in žetvi in vsled pekoče vročine najpripravnejši čas za sklepanje vsakovrstnih zavarovanj proti požaru, želeli je, da bi slovenski rodoljubje prevzemali zastope vsehkozi narodne zavarovalnice „Slavije“. Svoji k svojim! bodi nam vedno geslo! Trud, ki je združen z zastopniškim poslovanjem, povrača primerno

glavni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani

(na Kongresnem trgu št. 7)

kamor naj se pošiljajo tudi ponudbe.

(1)

DR. FRANC ZUPANC

preselil se je v Šelenburgove ulice šte. 3, I. nadstropje na levo (v Koslerjevi hiši).

Ordinira vsak dan dopoludne od 9 do 10 ure, (1) popoludne od 2 „ 3 „

Št. 11504.

Razglas.

Iz zdravstvenih ozirov zdi se magistratu potrebno v dogovoru s tukajšnjim zdravstvenim svetom sledeče določiti:

1. Vse grebenične in druge gnojne jame je najpozneje v teku

14 dni t. j. do 18. t. m.

izprazniti, sicer jih bode magistrat na stroške gospodarjev izprazniti dal.

2. Pri izpraznjevanji jam in pri odpeljavanji gnoja držati se je strogo določb, ki so bile razglašene s tukajšnjim razglasom z dne 28. julija 1879, št. 8625, dostavlja se le še, da je pred 10. uro zvečer prepovedano ne le gnoj izpeljavati, ampak tudi z nakladanjem gnoja pričenjati.

Mestni magistrat Ljubljanski

dne 3. julija 1886.

Župan: Grasselli.

Št. 11602

Razglas.

(2)

Kakor znano, širi se kolera v nekterih mestih na obalih jadranskega morja.

Vsled tega bodi občinstvo opozorjeno na mestnega magistrata razglas s 25. dne decembra vplanskega leta št. 21.606 s pristavkom, da je vsacega popotnika, ki prihaja iz krajev, kjer je kdo zbolel za kolero, brez odloka zglašiti pri tukajšnjem policijskem odseku, in sicer je tiste popotnike, te vrste, ki si vzemó stanovanje po privatnih hišah, zglašiti isto tako kakor one, kateri ostanejo v gostilnicah, ker je vsacega brez razločka, kdor prihaja iz okuženega kraja, zdravniško opazovati skozi tri dni.

Kdor opusti zapovedano zglasilo, bode kaznovan z najskrajnejšo strogostjo.

Hišni gospodarji odgovorni so tudi za svoje gostače.

Mestni magistrat Ljubljanski

8. dan julija 1886.

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh knjigotržnicah knjiga:

Kurzgefasste

Geschichte Krains

mit besonderer Rücksicht auf Cultur-Entwicklung.

Von

August Dimitz.

10 pol v 8°.

Cena mehko vezani knjigi je 80 kr., elegantno v zlatem obrezku vezana stane 1 gld. 50 kr

Čislani gospod pisatelj podaje nam v omenjeni knjigi pregledno in skupno, nič valnega prezirajočo, objektivno podobo povestnice naše ožje domovine, koja bode vsak domoljub gotovo kot dobro došla in z veseljem marljivo prebiral.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed Bamberg

knjigotržnica

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

V „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani je dobiti:

DUHOVNO

PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

(19)

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

I. del (oseba pastirjeva, homiletika, katehetika) stane 1 gl. 20 kr., po pošti 1 gl. 30 kr.

II. del (splošnja liturgika, ljudske pobožnosti, brevijar, sv. maša) veljá 95 kr., po pošti 1 gl. 5 kr.

III. del (sv. zakramenti) veljá 1 gl. 5 kr., po pošti 1 gl. 15 kr.

IV. del (zakramentali, duhovno vladanje, pisarniška opravila) stane 60 kr., po pošti 65 kr.

Cena celi knjigi 3 gld. 80 kr.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Jerič.